TOVERI
(THE COMRADE)

The organ of the Finnish workers in the Western States. The only Finnish Daily in the West. Published Daily, except Sunday, at Astoria, Oregon, by the Western Workmen's Publishing Society.

Office Seventh and Commercial St., Opposite Post Office.
Phone: Office 365, Editorial Dep't 832
Post Office Address:
TOVERI, Box 99, Astoria, Ore.

EDITORIAL STAFF
Elis Sulkanen, Managing Editor, Sulo Syvänen, Alex Sevo, Toivo A. Johnson, A. N. Koskela.

Entered as second-class mail matter July 18, 1912, at the Post Office at Astoria, Oregon, under the Act of March 3, 1879.

Martens kutsutaan pois

Martensin karkotusmääräyksen kautta Wilsonin hallitus lopullisesti osotti, että niin kauan kuin se on virassa, todellisiin kauppasuhteisiin ei ryhdytä. Mielenosotukseen on neuvostohallitus vastannut kutsumalla Martensin kotiin ja kieltämällä häntä vetoomasta karkotuspäätöksestä ylioikeuteen. Martens on saanut määräyksen jättää Yhdysvallat lähetystökuntineen ja kampseineen sekä peruuttaa kaikki Yhdysvaltain liikkeiden kanssa tekemänsä kauppasopimukset, yhteensä noin 60,000,000 dollarin arvosta. Ja mikä tärkeintä, Washington B. Vanderlipin syndikaatille myönnetty koillis-Siperian konsessioni ja 3 biljoonan dollarin tavaratilaus rauennee automaattisesti. Washingtonin hallinnon menettely johti siis tämmöiseen asiainkäänteeseen.

Martensin karkoittaminen on viimeinen nykyisen hallinnon vihamielisyyden osotus Venäjän ohjelmassa. Sokealla itsepintaisuudella Wilsonin hallitus viime tinkaan tahtoo noudattaa onnetonta ohjelmaansa, vaikka sen opetukset ovat tulleet jo hyvin kalliiksi. Miljoonia miljoonien jälkeen on luovutettu Venäjän vihollisten avustamiseen, vaikka ei ole toivoakaan koskaan rahojen takaisin saamisesta. Nyt olisi tilaisuus kauppavaihdon alkamiseen yhden mailman suurimman maan kanssa, useita biljoonia dollareita sisältävään kauppavaihtoon, jota tämäkin maa kaikista rikkauksistaan huolimatta kipeästi tarvitsee voidakseen pitää tehtaat käynnissä ja säästyäkseen liikepulalta. Mutta tämäkin etuisuus tahdotaan uhrata turhamaisuuden alttarille.

Lähettilästoimikaudellaan on Martens vaatimattomalla esiintymisellään voittanut niiden amerikalaisten myötätunnon, joiden kanssa hän on joutunut kosketuksiin. Maan sanomalehdistön ilkeämielisestä nalkutuksesta ja vihamielisyydestä huolimatta, Amerikan kansa yleensä on osottanut hänelle ystävyyttään. Uskollisesti palvellen hallitustaan, Martens on kaikesssa toiminnassaan tässä maassa pysynyt diplomattian puitteissa. Ei hallitus voi tehdä syytöksiä Martensin persoonallista käyttäytymistä vastaan.

Neuvosto-hallitus nootissaan antaa tunnustuksen Martensille uutterasta ja uskollisesta työstä sovinnollisten suhteiden rakentamisessa Venäjän ja Amerikan kansan välillä. Myös kiitetään Amerikan kansaa Martensille osotetusta ystävyydestä. Ainoastaan eräitä vaikutusvaltaisia ryhmiä moititaan, jotka rikkoen omat Venäjän kansalle annetut ystävyyslupaukset, ovat teoillaan tehneet mahdottomiksi kaikki neuvosto-hallituksen yritykset rakentaa hyviä ja sovinnollisia suhteita Venäjän ja Amerikan kansojen välille.

Nykyisen hallinnon päätös Martensin jutussa on sitäkin käsittämättömämpi kun kaikki toiset maat — Venäjän entiset vihollisetkin — kilvan pyrkivät kauppasuhteisiin. Se on kummallinen siihenkin nähden, että voimakas pääomaryhmä Yhdysvalloissa, ymmärtäen tilanteen, haluaa ryhtyä kauppasuhteisiin. Tuntuu kuin hallituksella ei olisi muuta motiivia kuin puhtaasti persoonalliset sisäpolitiikkaa koskevat syyt. Pääomaryhmä käänsi selkänsä Wilsonin johtamalle demokraattipuolueelle, nähtyään että nykyisen hallituksen ulkomaan politiikka oli kärsinyt haaksirikon. Se näki kaupankäynnin välttämättömyyden Venäjän kanssa. Nykyisen halituksen oli vaikea muuttaa ohjelmaansa, joten pääoman edustajat pyrkivät kosketuksiin Venäjän kanssa omintakeisesti hallituksensa ohjelmasta välittämättä. Vanderlipin kauppasopimus ja koillis-Siperian konsessioni olivat tämän välittömän toiminnan tuloksia. Syntyi semmoinen kummallinen tilanne, että hallitus näki käytännössä ei-poliittisen ja ei-hallinnollisen, mutta kuitenkin vaikutusvaltaisen ryhmän hieromassa tärkeitä kansainvälisiä kauppakysymyksiä sellaisen hallituksen kanssa, jonka kanssa ei tahdottu virallisesti olla missään tekemisissä. Tämmöinen suhde luonnollisesti ei voinut olla muuta kuin epämieluinen nykyisille hallintomiehille.

Pian hallintoon astuva republikaaninen ryhmä on jo monasti antanut vihjauksia puhemiestensä kautta aikomuksestaan ryhtyä kauppasuhteisiin Venäjän kanssa. Vaalitappio ja nämä viittaukset eivät ole voineet olla vaikuttamatta demokraatisiin hallitusmiehiin nöyryyttävästi, joten joutuu tekemään johtopäätöksen, että nämä Martensin karkottamisella, samalla kun noudattavat ohjelmaansa johdonmukaiseen loppuun asti, samalla myös maksavat katkeroituneena kalavelkojaan niille, jotka noita epävirallisia suhteita NeuvostoVenäjän kanssa ovat rakentaneet. Kahden kuukauden kuluttua vapautuu nykyinen hallitus edesvastuusta joten väliäpä tuolla mitä kolttosia sitä tekee viime hetkellä.

Venäjän kaupan suosijat ovat jotain tämäntapaista kolttosta odottaneet Wilsonin hallitukselta, sillä senjälkeen kun Vanderlipin sopimus tuli mailmalle tiedoksi, alettiin äänekkäästi vaatia presidentin eroa ja sijaisen nimittämistä. Myös vaadittiin käytäntöön tapaa, että uusi presidentti astuu virkaansa kohta vaalien jälkeen. Tämmöinen tapa estäisi entisen hallituksen vaalien jälkeen jatkamasta jotain vahingollista ohjelmaa, jonka vastustamisen takia uusi hallitus on valittu.

Vanderlipin sopimus on kuitenkin siksi suuresta merkityksestä tämän maan kauppaeduille, että siitä ei hevillä luovuta. Wilsonin hallitus voi korkeintaan lykätä sopimuksen käytännössä toteuttamista. Yhdysvaltain ja Venäjän väliset suhteet jäävät ennalleen ainakin hallitusvaihdokseen asti. On nim. muistettava, että Martens ei ole koskaan saanut tämän maan hallituksen virallista tunnustusta, joten kysymyksessä ei ole virallisten välien katkaiseminen. Sellaisia ei ole ollutkaan.

Kun Martensin karkotuspäätös ilmotettiin, matkusti Vanderlip kohta pääkaupunkiin Washingtoniin ilmottamatta kenellekään matkansa tarkotusta. Näillä tapauksilla voi olla yhteyttä keskenään — ja voidaan helposti käsittää, että Vanderlip on kiirehtinyt neuvottelemaan sopimuksen johdosta, joka voi nyt luisua käsistä.

VON DER GOLTS JA LAHTARIYSTÄVÄNSÄ

Von der Goltzin nimellä on Suomen työläisten keskuudessa kolkko kaiku. Hän johti sitä roistojoukkuetta, joka lopullisesti voitti Suomen harjaantumattoman, asekuntoisuuteen ja sotilaskuriin tottumattoman työläisarmeijan. Erikoisesti hänen nimensä tuli tunnetuksi "valkaisijana". Hänen johtamansa saksalaiset varkaat ja kanaljat tyhjensivät yhdessä suomalaisten maankavaltajain ja rosvojen kanssa työläisten omaisuudet, yhteiset ja yksityiset. Rosvopäällikölle veisattiin kuitenkin Suomen kapitalistien piireissä ylistysvirsiä, sillä olihan hänen avullaan saatu tuo Pyrrhoksen voitto, jonka turvin saatiin ainakin toistaiseksi työväenvalta tukahutetuksi.

Nyt on tämä herra kirjottanut "Saksalaisen Itämeren-divisioonan historian", s. t. s. historian rosvoretkestään Suomeen.

Eräästä kirjaa koskevasta selostuksesta päättäen tässä teoksessa paljastellaan muutamia seikkoja, jotka ovat vielä hämäriä.

Suomen lahtarit olivat aikoja ennen kansalaissodan puhkeamista tehneet kumarrusmatkoja Saksaan; Berliinissä oli erikoinen toimisto "Suomen vapauttamiseksi". Tehtiin kauppasopimus, hyvin kova Suomen porvareille, mutta eihän muu auttanut. Saksa tuli auttamaan vain syystä, että se aikoi sitä tietä päästä liittolaisten niskaan ja toteuttamaan imperialistisia aikeita Venäjää vastaan. Neuvostojen kurkkuun sen piti päästä Suomen kautta. Suomen työväenluokan uljas vastarinta teki monta laskelmaa tyhjäksi. Se viivytti Venäjälle hyökkäystä siinä määrin, että Saksan militaristisen selkärangan katkettua ei tullut kysymykseenkään enää asioiden muuttuminen.

Tämän vain kirjan reklaamilausunnosta. Suomalainen porvarilehti kehaisee, että "tekijän lämmin kiintymys maatamme ja kansaamme kohtaan käy kauniilla tavalla ilmi esityksestä. Suomen ystävyyttä Saksaa kohtan hän pitää maailmansodan ainoana pysyvänä saavutuksena omalle isänmaalleen".

Epäilemättä hän tunsi "lämmintä kiintymystä" — Suomen työläisten kukkaroihin, kahvipannuihin, kupari- ja rautaesineisiin; rosvon kiintymystä uhriinsa. Kun kaikki vie köyhältäkin, tulee siitä aina jotain. Ja kyllä saksalaiset valtausrosvot osasivat monta kansakuntaa peh mittää sodan kestäessä. Turkkia myöten voidaan osottaa esimerkkejä "lämpimästä kiintymyksestä".

Suomalaiset lahtarit selittävät, että Lahtari-Saksan ja Lahtari-Suomen kiintymys on "ainoa pysyvä saavutus isänmaalle".

Huonoa ystävyyttä — ja kallista. Mutta onhan Suomi nyt "kansainliiton" jäsen. Ehkäpä se voisi osottaa kiitollisuuttaan kuljettamalla jäsenyyteen sen Saksan, joka runnasi täydellistä rosvohallitusta Suomessa muutama vuosi sitten. Pitäisihän sellaisella käyntikortilla päästä mainitun liigan jäsenyyteen.
— Työm.

VIRKAILIJAKYSYMYS JA TYÖVÄENVALTA

Porvarisvaltion virkamiehet ja virkailjat ovat palkkalaisia. Mutta ne erottaa palkkatyöväestä vakinainen asema, joka edistää vanhoillisuutta. Lisäksi tulee suurpalkkaisten suoranainen kuuluminen yläluokkaan ja pienpalkkaistenkin "sivistyneisyys" — joku määrä koulutietoja, mikä kyllä antaa ylpeyttä, mutta ei merkitse uusaikaista sivistystä. Mitä tietävät ne esim. luonnosta, tekniikasta, tuotannosta ja taloudesta, joihin kuitenkin koko nykyajan kulttuuri nojautuu!

Kun työväki oman valtansa perustettuaan tarvitsee suuren määrän toimistotyötä, sekä kaavallista että luovaa, järjestävää, syntyy kysymys, mistä sitä ottaa.

Eri maissa on eriolot ja mitä teollisempi maa, sitä enemmän on kehittynyttä työväkeä ja proletarisoitunutta sivistyneistöä.

Suurin osa vanhan virkakoneiston virkamiehistä joutuu virtattomiksi — itse virkojen mukana. Ne porvarisvaltion toimet, jotka samalla ovat teknillisiä, säilyvät kyllä, mutta niihin on saatava uusi henki. Ja sitä on vaikea puhaltaa vanhaan henkilökuntaan. Täytyy siis tapahtua perinpohjaisia uudistuksia.

Mutta tässä vanhassa virkailijakunnassa — varsinkin kapitalistisen talouskoneiston konttoriväesssä — on paljon koulutettuja kykyjä, joiden hukkaanheittäminen olisi työväelle suuri kansantaloudellinen tappio. Ne on siis saatava työhön. Mutta miten? Pakolla ja pelolla? — Jo Engels arvioi, että sekin tulee tarpeeseen. Mutta ei se riitä. Prof. Varga, Unkarin neuvostovallan talousjohtaja, sanoo, että "juuri tärkeissä henkisissä töissä on ulkonaisella pakolla aikaansaatu työnsuoritus miltei arvoton". Hän suosittaa venäläisten alkamaa työläiskontrollia, yhteistoimintaa käden ja pään työntekijäin kesken. Mutta siinäkin on oltava varuillaan: tuo asiantuntija voi varsin taitavasti vetää nenästä kokematonta työläistä. Mutta lohdutuksena on kuitenkin se, että uuden ajan työväki on jo siksi kehittynyttä, että se perehtyy asioihin. Ja itse asian luonto edellyttäää, että uuden järjestelmän vahvistuessa huomaa "intelligenssi" turhaksi vetkuttelun ja alkaa harrastaa työtään.

Prof. Varga arvioi virkailijakunnan eri ryhmiä erikseen: 1) Porvarisvaltion varsinaiset luokkasorron käyttäjät saavat parhaassa tapauksessa siirtyä teknillisiin töihin; 2) opettajakunta kyllä saadaan jatkamaan työtään tai suorittamaan ammattipalvelusta uusissa töissä; 3) taloudellinen virkailijakunta (insinöörit, teknikot, järjestäjät) on paras ostaa, siten niistä hyötyy enimmän.

Viimemainitulla ryhmällä on kapitalismin aikana ollut kaksinainen tehtävä; teknillisen työn teko ja lisäarvon kiskominen. Kun viimemainittu lakkaa, vapautuu edellinen. Mutta näiden henkilöiden yläluokkaishen ki ei anna heidän ensin sitä huomata. Heistä on vastenmielistä tuntea olevansa entisten käskettäväinsä käskettävinä — kuluu koko joukko aikaa, ennenkuin molemmin puolin tunnetaan oltavan vertaisia. Sitä ei voi keinotekoisesti saada aikaan. Vasta yhdenvertaisuus yhteistyössä sen vähitellen luo. — Koko ajan on tietenkin puhetta niistä aineksista ,jotka ylipäänsä suostuvat tekemään työtä, eivätkä suorastaan ole vastakumouksellisissa vehkeissä.

Vaikein on palkkakysymys. Työväki luonnollisesti vaatii tasa-arvoa. Sitä loukkaa kovin, jos se huomaa näitä herroja suosittavan. Siksi täytyykin niiden lahjominen suorittaa työväen suostumuksella. Työväki näet eri tuotantoaloilla, tehtaissa kaivoksissa, järjestöissä, kyllä ymmärtää asian. Se sanoo keskenään: no, annetaan sille vähän lahjuksia, jotta saadaan siitä jotain irti. Mutta — se lisää heti kursseja ja omaa väkeä harjottelemaan, niin ettei tätä tarvitse sietää kauan.

Venäjällä on tässä asiassa yhtä ja toista koetettu. Unkarissa ei sabotaasi ollut alussa niin kova, kun kaikki myönsivät, että itse asiassa työväen täytyi ottaa valta.

Prof. Varga sanoo, että vanhan virkailijakunnan työssä on 90 pros. sellaista johon tavallisella järjellä varustettu ihminen pian perehtyy. Ei siis tarvitse syntyä mitään uutta eristettyä virkailijakuntaa. Venäjällähän koetetaan järjestää niin, että jonkun aikaa neuvostotoimessa ollut palaa tehtaaseen ja toinen lähetetään tilalle. Yleisen ja teknillisen sivistyksen laajetessa tullaan myös riippumattomiksi ylemmistä spesialisteista. Kyky ja toimitarmo kohottavat yhä uusia johtopaikoille ja hyvinvoinnin yleinen kohoaminen hävittää viimeisetkin epätasaisuuden jätteet. Prof. Varga selittää, että spesialistin eduilla lahjominen on jotakin samaa kuin ammattimiesten urakkapalkalla suuremman työmäärän esille houkuttelemisen. Ja hän sanoo, että Unkarin sivistyneistön nuorempi polvi tuli halusta neuvostotoimiin ja teki työtä rehellisesti vaatimatta erikoisetuja.

Kaikki riippuu siis lopulta siitä, kuinka kiertämättömäksi, lujaksi ja tarkotuksenmukaiseksi työväenvalta osottuu. Mitä inhottavampi on vanha järjestelmä, sitä halukkaammin yhtyvät kaikki rehelliset ihmiset uutta rakentamaan.

TUOKIOKUVIA VENÄJÄLTÄ

Kahdessa neuvostokongressissa

Työväen, sotilaitten ja talonpoikain neuvostot syntyivät luonnollisina vallankumousvoimain kokoomuspaikkoina. Kun niissä edustajan takasinkutsu on aivan mutkaton, kuvastavat ne herkästi tämänpäivän mielialaa ja voimasuhteita. Ja vallankumous — se on jos mikä tämän päivän elämää. Juuri tänään on päätös tehtävä eikä huomena, juuri tänään on vihollinen torjuttava, juuri tänään yllättäen hyökättävä, jos mieli estyä tulemasta huomena yllätetyksi.

Ja neuvosto on **työtä tekevän kansan** laitos, josta jo periaatteessa ovat luokkaviholliset poissa, porvarit välittömine kätyreineen. Mutta sinne pääsevät vielä ne porvariston kätyrit, jotka joko kuuluvat työväenluokkaan tai ovat jollain tavoin saaneet sen keskuudessa kannatusta. Se että niitä voi olla, todistaa työväenluokan uutuutta, nuoruutta.

Ne ovat vaarallisia aineksia, nuo porvariston kätyrit työväenliikkeessä. Vaarallisimmat johtopaikoilla. Kuvitelkaa vain kuinka paljon pahaa voi provokaattori tehdä, jos hän pääsee laivan peräsimeen, tai toista, sattuvampaa, vertausta käyttääksemme, jos hän pääsee komentamaan armeijaa! Ja paljon pahaa ovat tehneetkin. Kuinka monta suurtaistelua nytkin Europassa johtaneet sivuraiteille. Mutta niistä pääsee juuri käytännön ja vain käytännön kautta, jossa tämä niitten ominaisuus — vain osalle työväestä tuttu tietoisuustie — selviää joukoille. — Kerronpa tapauksen, jolloin Venäjän työväki pääsi vaarallisesta seikkailijajoukkiosta.

Moskovan suuressa teatterissa on koolla viides neuvostokongressi, tasavallan ylin määrääjä. Heinäkuun alkupäivinä 1918. Bolshevikeilla on enemmistö, mutta varsin suurena vähemmistönä ovat "vasen-es-errät" — sosialisti-revolutsioneerien puolueen vasemmisto, joka lokakuun vallankumouksessa liittyi bolshevikkien kanssa hallitusliittoon. Hehän olivat pitäneet itseään erikoisesti talonpoikain vapautuksen puolueena, ja kun heidän oikeistonsa, maanviljelysministeri Tshernovin johdolla, ymmärsi vallankumouksen niin nurinpäin, että rupesi Kerenskin aikana voimalla tappelemaan itseään vapauttavia talonpoikia vastaan, häpesi puolueen vasemmisto tätä ja yhtyi yhdessä bolshevikkien kanssa — toteuttamaan es-erräin maatalousohjelmaa! Sillä sehän se oli ensimmäisen maatalousdekseetin sisältö: talonpojat saivat oikeuden vapauttaa itsensä tilanherroista ja huseerata niiden maalla — ei tosin aina — mielensä mukaan (kuten ne tekivät monessa tapauksessa) mutta kuitenkin oman luokkavaistonsa mukaan, sillä aikaa kuin työväki teki selvää porvariston vallasta kaupungeissa.

Mutta "hädässä ystävä tutaan" — ja kun pian sitten tuli Brestin rauha, jättivät vasen-es-errät hallituksen Niille jäi kuitenkin tärkeitä toimia neuvostolaitoksissa. Monessa Erikoiskomiteassa olivat enemmistönä, useat juuri syntyväin Puna-Armeijan osastojen päälliköt ,kuuluivat tähän puolueeseen. Ja nyt ne aikoivat räjäyttää bolshevikkivallan — ei vähempää. Suuri osa oli niistä niin poliittisesti lapsia, että luuivat silti voivansa säilyttää neuvostovallan! Vaikka itse asiassa olisivat avanneet tien ententen joukoille maahan, alkaneet sodan varsin lähellä olevia Saksan joukkoja vastaan sekä päästäneet tshekko-slovakit y. m. valkoiset riehumaan.

Kokouksen alussa he pelasivat oppositsionia. Heidän johtajansa Kamkov hyökkäsi kiivaasti bolshevikkien ulkopolitiikkaa vastaan, ja heitti kokouksessa diplomaattina läsnäolevaa kreivi Mirbachia vastaan sanan "murhaaja" — ja seuraavana päivänä esi er Aleksandrov hänet tappoikin. Bolshevikeille tuskin annettiin sananvuoroa. Esim. Leninin puhuessa nostivat es-errät usein sellaisen meteliin, että hän sai puhutuksi vain pätkittäin. Taitava puheenjohtaja Sverdlov-vainaja sai aina töin tuskin palautetuksi järjestyksen. Maria Spiridonova esiintyi talonpoikain asianajajana — vaikka koko heidän politiikkansa punoi siimukkaa talonpoikain kaulaan. Kun Lenin sanoi: "työtä tekevät talonpojat", sanoi Spiridonova: "talonpojat", se on kaikki talonpojat, mukaan lukien kylänyrkitkin. Siinä oli ero. Syvä periaatteellinen ero — ero työväen ja porvarispolitiikan välillä. Joka sanoi ylipäänsä "talonpojat", se tarkoitti talonpoikain porvarillistumista kylänyrkkien johdolla, se sanoi: sota Saksaa vastaan ententen liitossa. Joka taas sanoi "työtä tekevät talonpojat", se sanoi: luokkataistelu maalla, köyhät maalaiset (tilattomat ja pikkutilalliset) työväen liitossa porvareita vastaan! Tämä viime mainittu oli sitäpaitsi reaalipolitiikkaa, sillä juuri tähän aikaan alkoikin maaseudulla luokkataistelu, joka eristi ja kukisti rikkaitten talonpoikain vallan. Ja ulkopolitiikkaan nähden osottautui bolshevikkien politiikka oikeaksi: es-errät olisivat asiallisesti syösseet Venäjän ulkopuolisten imperialistien armoille, kun sen sijaan bolshevikit pääsivät Brestin rauhasta vuodattamatta venäläistä verta, Saksan vallankumouksen kautta.

Näistä kahdesta asiasta taisteltiin viidessä neuvostokongressissa tällä Venäjän vallankumouksen kohtalonhetkellä. Ja asema näytti bolshevikeille varsin uhkaavalta. Me sivulliset emme sitä ensin huomanneetkaan. Istuimme rauhallisesti orkesterissa olevassa sanomalehtimiesaitiossa ja odottelimme iltapäivänistunnon alkamista. Klo 6 piti sen alkaa ja kello läheni jo 8! Mutta emmepä hätäilleet, syytimme "venäläistä epätäsmällisyyttä". Mutta sitten huomasin pientä levottomuutta kongressiedustajainkin keskuudessa. Lähdin kävelemään, yritin pistäytyä ulos — en pääse. Ei kukaan pääse. —? — Keinottelen itseni näyttämölavalle. Tapaan erään pääbolshevikin, johon juuri olen tutustunut. — Mitä on tekeillä? — Ettekö tiedä? Es-errät ovat tehneet kapinan meitä vastaan. — Soo, melkeinpä pääsi vihellys. Vai niin! Siis ei muuta kuin odottaa. Istahdan paikalleni ja alan lukea Leninin vanhoja agraariartikkeleita ja kiroillen, ettei niitä Suomessa aikoinaan luettu. Mutta ei sekään maistu. Kello tulee 10—11, ei muutosta.

Mitä nyt? Ilmoitetaan bolshevikkien ryhmäkokous johonkin sivuhuoneeseen. Tapaan erään toverin, joka juuri on tullut kuririmatkoilta Saksasta, Skandinaviasta. Hän pyytää tulemaan siihen ryhmäkokoukseen. Meitä on kaksi suomalaista. Lähdetään. Toverimme kuljettaa meidät viiden oven kautta, kullakin vahdit. Ja yks kaks olemme — ulkona. "Entä se ryhmäkokous?" — Se on tässä, menkää kotiinne." — Ahaa! Nyt se valkeni. Teatterin ulkopuolella on ratsumiehiä ja panssariautoja. Bolshevikeilla on kaupunki käsissään. Heidän edustajansa tulivat pois teatterista, johon es-erräin ryhmä jäi vangiksi.

Astelen Smolenskin bulevardille päin läpi lämpöisen tihkusateen valkenevassa aamuhämärssä. Asuntoni on lähellä Mirbachin palatsia. Sinne oli pommi kuulunut hyvin. Kadut ovat vartioidut. Ja aamulla kuulemme, että kapina kuitattiin illalla. Es-erräin johtajat ovat kiinni, paitsi muutamat, m. m. Kamkov, jotka pääsivät karkuun. Ja yöllä hyväksyi heidän kongressiryhmänsä teatterissa ponnen, jossa tuomitsivat johtajainsa seikkailun sekä lupasivat kanattaa neuvostovaltaa. Osa heistä on kyllä rikkonut tämän lupauksen ja edelleen yllyttänyt rikkaita talonpoikia kapinaan. Mutta rehellisemmät ainekset heistä joko siirtyivät bolshevikkipuolueeseen tai perustivat Vallankumouksellisen Kommunismin Puolueen.

Pettämättömällä valppaudellaan ja varmalla järjestökurillaan selvisivät bolshevikit tästäkin vaarastaan, vaikka se oli ollut niin suuri, että kapinalliset olivat jo sähköttäneet ympäri maan kapinakehotuksen. Ja heikäläinen päällikkö Muravjev sitten vielä aukasi Volgan rintamankin valkoisille.

Mutta vielä odotti meitä pieni säikäys. Kun seuraavana iltana odotimme kongressi-istunnon alkamista ja minä olin orkesterin johtavassa kellarikäytävässä, kuuluukin salissa räjähdys. Heti jälkeen toinen. Riennän katsomaan. Liikehtimistä, ei paniikkia. Pikku juttu: vartijana olevalta lättiläissotilaalta on vahingossa räjähtänyt käsipommi. Joku haavoittunut.

Ja vähän ajan päästä alkaa kokous. Sverdlov on paikoillaan. Sinovjev ja Trotski panevat tapahtuman paikoilleen. Vallankumouksen edessä olevat suuntaviivat lyödään kiini. Ja kongressilaiset palaavat maan kaikille kulmille jatkamaan työtään.

Tärkein tehtävä on Puna-Armeijan luominen. Kun siitä kokouksen alussa puhuttiin ja Trotski terotti armeijakurin välttämättömyyttä sekä sissimäisyyden turmiota, niin metelöivät es-errät huutaen: "Kerenski!" Mutta rauhallisena odotti Trotski melun loppua ja sanoi sitten: "Hyvä — Kerenski vaati kuria, minä myös; hän vaati sitä imperialistien hyväksi, minä vallankumouksen — siinä pieni ero!" — Valtavat suosionosotukset. Ja Trotski rakensi armeijan, s. o. ei tietenkään hän persoonana, vaan sen rakensi bolshevikkipuolue työväenluokan voimalla ja maaseudun proletaarien avulla.

— —

On kulunut puolitoista vuotta. Taas on samassa teatterissa neuvostokongressi, seitsemäs. Mikä ero! Mikä ero Venäjällä ja mailmantilanteessa. Suuressa puheessa osottaa Lenin, kuinka Koltshak, Denikin ja Judenitsh ovat torjutut, neuvostovallan alue valtavasti laajennut ja kuinka se tuntuu ulkomaillakin. Otteilla ulkolaisista lehdistä osottaa hän, mikä kehitys on tapahtunut työväen mielialassa. Reaalipolitiikkona, joka pysyy tosiasioissa, sanoo hän, että vielä ovat imperialistit voimakkaat, meitä voimakkaammat. Mutta niiden keskenäiset ristiriidat tekevät tehtävänsä. Esim. rajamaitten pikkukansat eivät halua tehdä renginpalveluksia suurvalloille, vaan pyrkivät rauhaan Neuvosto-Venäjän kanssa. Siksi on Puna-Armeijaa yhä vahvistettava. Ja kolme tehtävää hän antaa sisäpolitiikalle: luoda suuri leipävarasto, varustaa teollisuutta haloilla — tuhota täit.

Viimemainitun vallankumoustehtävän tärkeyden käsitämme, kun kuulemme, että Koltshakin jäljiltä jäi kymmeniä tuhansia pilkkukuumeisia Omskiin. Ja kun Judenitshin joukoista ruttoisesta Narvasta saapui tuhansia sotilaita Pietariin, oli ne ensin riisuttava, saunotettava puhtaiksi täistä, puettava puhtaisiin ja vietävä toisiin kasarmeihin. Niin torjuttiin rutto Pietarista ilman lääkkeitä, voiden ja puhtauden voimalla.

Sitten puhui kongressissa Trotski. Tuskin olen niin komeaa puhetta kuullut. Ennen olin nähnyt hänen lavalla kävelevän edestakaisin kaikenlaisia käsi- ja kyykistysliikkeitä tehden. Nyt seisoi hän kaksi tuntia samalla jalkojensa sijalla yksinkertaisessa sotilaspuvussaan kuin prosipatsas. Vain väliin nousi oikean käden nyrkki antamaan pontta sotilaallisen nasevalle kielelle. Hän kuvasi Puna-Armeijan syntyä ja lujittumista, talonpoikain mielialan muutumista ja karkulaisuuden voittamista. Laajasti käsitteli hän upseerikysymystä. Osotti Ranskan vallankumouksen ja Amerikan sisällissodan esimerkkiä, kuinka sama problemi on ollut kaikilla uusilla armeijoilla. Kuinka ne kaikki ovat saaneet käyttää alussa hyväkseen vanhoja upseereita, mutta kuinka sitten on syntynyt uusi polvi. Nytkin on Venäjällä jo linjat selvinä. Taistelu on lehittänyt tarvitsemansa kyvyt. Niinpä on Puna-Armeijassa erään armeijan päällikkönä sanomalehtimies (Sokolnikov), toisen parturi, kuinka työläisistä, talonpojista ja kumoukselliseta intelligenssistä on noussut sotilaallisia kykyjä, ja kuinka ne kyvyt vielä tulevat käytäntöön rauhan töissä, järjestelyvoimana.

Puheen vaikutus on imponeeraava. Katselen kahta amerikkalaista sanomalehtimiestä, jotka ovat rintamain läpi päässeet Venäjälle. Ja minä ajattelen mailman suuria parlamentteja: mitä ovat niiden "suuret istunnot" tämän rinnalla! Missä niissä pannaan asiat näin paikoilleen? Ja mikä ero muutoinkin! Siellä ammattipolitiikkojen fraasiratsastajat, jotka jaarittelevat ympäri vuoden. Täällä viikon kokouksessa aktiivisia kumoustaistelijoita ja -järjestäjiä, jotka heti palaavat uusin voimin ja valkuttein raskaaseen, mutta niin innostavaan työhönsä.

Vielä pitää suuren puheen Sinovjev kuvaillen Kolmannen Internationalen saavutuksia vajaan kymmenen kuukauden kuluessa. Ja sitten esiintyy koko Venäjä. Eri kansojen ja puolueitten puhujat todistavat kuinka syvä on ollut vallankumouksen vaikutus. Niin kaukaa kuin Koreasta on mies tullut läpi lukemattomain rintamain ja vaarojen julistamaan, että Neuvosto-Venäjä on maan kansojen toivo.

Oppotistsioniakaan ei puutu. Ilmetyksen sihinä käy läpi salin, kun ilmoitetaan puhujaksi eräs es-erräin johtajia, sitten menshevikit Dan ja Martov, Bundin (juutalaisten järjestön) y. m., y. m. edustajat. Kaikki ne kumartavat neuvostovallan saavutuksille, mutta eivät voi olla näykki-

TOVERIN ASIAMIEHET JA TILAAJAT!

Tämän ja ensiviikon ajalla katkeaa usealta Toverin tilaus. — Pitäkää siis asiamiehet hyvä huoli, että ei yksikään Toverin tilaaja tarvitse jäädä ilman lehteä vaan että tilaukset tulevat nyt nopeasti uudistetuksi. Niillä paikkakunnilla taas joilla ei asiamiehiämme ole, pitäköot tilaajat itse huolen että lähettävät tilauksen että ei mitään keskeytystä lehden lähetyksessä tapahdu.

TILAUKSIA SAAPUU

Viime päivien ajalla on tullut lukuisasti Toverille tilauksia. Tilausten joukossa ollen useita uusia, joskin uudistuksia on ollut enempi. Kunpahan vaan nyt toverit yrittäisivät kaikkialla samanlaisella tarmolla hankkia tilauksia lehdellensä kuin muutmilla paikkakunnilla on jo tehty, niin pian saavuttaisimme Toverile tilaajamäärän jota sillä ei vielä ole koskaan ennen ollut.

AIJOTKO SINÄ TEHDÄ MITÄÄN

oman lehtesi, Toverin, tilaajamäärän nostamiseksi? Jos, niin hanki tilaus nyt tässä vuoden vaihteessa tälle lehdelle ja siten osoita olevasi osaltasi mukana yhteisessä yrityksessä nostaa Toverimme tilaajamäärä ja siten levittää todellista luokkavalistusta työläistovereidesi keskuuteen.

TOVERI MENEE SUOMEEN

Olemme nyt saaneet usealta paikkakunnalta Suomesta tietoja että sinne tulee Toveri säännöllisesti. Te siis voitte antaa sukulaisillenne parhaan Uudenvuoden lahjan kun tilaatte heille Toverin. Jos ette voi varojenne puolesta sitä tehdä yksin, niin samanpaikkaset kerätkää joukko koolle ja tilatkaa paikkakuntanne Työväenyhdistyksen lukuhuoneeseen Toveri ja siten osottakaa luokkataistelutovereillenne synnyinmaassa että arvonannolla muistatte heitä ja heidän taistelujaan. — Vuosikerta Suomeen tilattuna $8.50, kuusi kuukautta $4.50.

S. S. OSASTOT

Tilatkaa lukusaleihinne Suomen Työmies. Olemme juuri saaneet Suomen Työmiestä kustantavalta yhtiöltä kirjeen jossa selostetaan heidän lehtensä toimitukseen nyt kiinnitettävän parhaat vallankumoukselliset toimitsijavoimat, joten Työmies tulee olemaan Suomen Sosialistisen Työväenpuolueen virallinen lehti. Toveri on alkanut jo saada säännöllisesti Työmiestä tänne. Voidaksenne siis seurata Suomen työväen luokkataistelun vaiheita väärentämättömänä, tilatkaa Työmies. Tilaushinta $12.00 koko vuosi, $6.00 puoli vuotta, $1.00 yksi kuukausi.

Palauttakaa myymättä olevat Lasten Joulut

Jos on asiamiehiä, joilla on myymättä Lasten Joulua, niin lähettäkää ne heti takasin. — LEVITYSOSASTO.